

EDITURA PARALELA 45

A V A N P O S T

Proza

Redactare: Alexandru Turcu
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

EPP

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GRAPINI, LEON-IOSIF

Viața, de la capăt / Leon-Iosif Grapini. - Pitești : Paralela 45, 2018

ISBN 978-973-47-2728-5

821.135.1

EDITURA PARALELA 45

Copyright © Editura Paralela 45, 2018

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar
conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

LEON-IOSIF GRAPINI

Viata,
de la capăt

roman

Editura Paralela 45

*Așa e viața,
e în mare parte făcută din lucruri care se termină,
dar și din lucruri care încep.*

José Saramago

EDITURA PARALELA 45

ULIȚA NOASTRĂ era buricul pământului, lumea cea mare, lumea de poveste, aici s-au petrecut evenimente de neuitat, demne de o carte, cine se va găsi să le aștearnă pe hârtie să o facă, hai, vorbă, înapoi, sigur că m-am găsit eu să fac asta. Cum stai în centrul satului, cu fața la răsărit, pe dreapta, se află primăria, iar pe stânga, biserica, ridicată în primii șase ani ai secolului trecut, mai exact între o mie nouă sute trei și o mie nouă sute șase, o informație dată ca să fie, nu știi niciodată când te lovești de ea, pe aceeași parte cu clădirea consiliului popular, în direcția spre care ne uităm, la mai bine de o sută de metri, dai în ulița despre care e vorba. Cum intri, pe partea dreaptă, era așezată, cu fața la drum, casa fierarului ursuz, dar omenos, tatăl Corneliei, colega mea de grădiniță și prietena surorii mele, urmau fierăria, ograda și acareturile acestei familii, apoi, locuința lui Nelu cel mare și cea a badei Florea, taragotistul și prietenul copiilor, pe stânga, se afla casa fără copii a vecinilor noștri, Pamfil și Lizabeta, cu o latură la șosea și cu intrarea principală din uliță, în lungul căreia se întindea grădina, veneau la rând curtea și dependințele gospodărești, grădina, plină de flori, te întâmpina cu mirosuri parfumate doar până ajungeai la cele două grajduri, dos în dos, unul al vecinilor mai sus amintiți, celălalt al lelei Zamfira, gazda țișanilor corturari, voi vorbi și despre ei, între aceste construcții de lemn învechite, se lungea un culoar îngust,

respingător și la miros, și la vedere, veșnic umed, unde se aduna mustul bălegarului de la cele două grajduri, un loc întunecos, dătător de spaime și născător de monștri, când mă întorceam noaptea de la film, dacă se întâmpla să fiu singur, treceam în fugă prin dreptul lui, cu inima strânsă și cu fiori reci pe șira spinării, eram sigur că de aici pot ieși toți morții, duhurile rele și mai ales mogâldeța lui badea Leontin, arătarea care mă înfricoșa de moarte numai gândindu-mă la ea, îmi veți înțelege spaimele ceva mai încolo. Casa lelei Zamfira, soția lui Traian, era una tipică așezării, cu trei încăperi, tinda fiind în mijloc, și cu un cerdac pe trei laturi, așezată spate în spate cu locuința identică a părinților lui Damian, ucenicul fierarului, un flăcăuan frumos, isteț și cumsecade, care ne băga în seamă pe noi, cei mici, casa acesteia avea la drum o grădiniță îngustă, cu straturi de ceapă, usturoi, salată, mărar, cimbru și pătrunjel și, în colțuri, cu tufe de bujori și de creasta-cocoșului, grădiniță din care se înălțau doi peri, unul cu coroana alungită, cu fructe roșietice și tari de să-ți spargi capul cu ele, celălalt, rotund la coroană și mai gros la trunchi, cu pere galbene, moi, dulci și zemoase, mușcai din ele ca dintr-o piersică, părul cu fructele tari nu a fost ales la întâmplare, roadele lui se consumau primăvara, după ce iernau sub salteaua cu fân a patului, atunci, la concurență cu celelalte, ieșeau învingătoare, prin culoare, miros și gust. Nu era zi de vară sau de toamnă să nu aruncăm cu pietre ori cu bețe după fructe, făceam asta în lungul uliței, un geam spart s-ar fi lăsat cu mare târâboi și cu serioase pedepse, sticla era scumpă, rar doboram una sau două pere, nu insistam, căci stăpânul mai tot timpul pândea prin ochiurile mici și multe ale celor două ferestre de la drum, când ne zărea că-i batem pomii, nu trebuia decât să ciocănească în geam, și o luam la goană ca nebunii, abia apuca lelea Zamfira, plină de înțelegere și binevoitoare, să deschidă fereastra și să ne spună cu

voce blândă, Nu-s coapte, aveți răbdare, sau, Vine Traian și vă scutură, așa vă spargeți capul, ori, Nu vă chinuiți în zadar, veniți că am pere câte vreți într-o cotarcă, și avea, iarnă, vară, toamnă, în tindă, unde veșnic mirosea a fructe coapte, a ceapă și a plante medicinale, printre multele obiecte aflate cu și fără rost se găseau două coșuri de nuiele pline cu pere, unul, și cu mere, celălalt, gazda având trei meri în spatele casei. Dacă tot am intrat în odaie și am simțit aceste mirosuri, să nu trecem cu vederea cununile de ceapă și de cucuruz, atârinate la uscat peste niște pari prinși cu sârmă de grinzile tavanului, și mănunchiurile de sunătoare, de coada-șoricelului și de mentă, agățate cu o sfoară la capetele parilor, este locul unde, toamnă de toamnă, toți copiii ajutam la depănușatul știuleților de porumb, depozitați vremelnic într-o grămadă mare în fundul tindei, numai cine a participat la această lucrare colectivă cunoaște farmecul ei, se spun snoave, povești, glume, ghicitori, se practică jocuri de cuvinte precum Telefonul fără fir, Fazan, ești tratat cu pere, mere, nuci, pâine cu marmeladă și bere de casă, inclusiv copiii au voie să bea bere, nu vă alarmați, nu are alcool. În încăperea din spate, prevăzută cu o cămară, locuia fiul lelei Zamfira, Macidon, domn la sfatul popular, cu soția sa, Victoria, învățătoare la școala din sat, un trimestru din clasa a patra m-a instruit și pe mine, iată de ce ne aflăm noi, cei mici, la depănușatul porumbului, ei au fost primii deținători de pe uliță ai unui televizor care a făcut mare vâlvă printre vecini, nu ratați povestea instalării miraculosului aparat, merită, urmează cât de curând. Și în fața casei părinților lui Damian se ridica, tot dintr-o grădină de zarzavat, un păr, cu fructele dulci și parfumate, dar mici, le spuneam pere pădurețe, trebuia să consumi câteva ca să simți că ai mâncat un fruct precum cele amintite mai înainte, aici, lipită de gardul grădinii, odihnea o laviță lungă, fixă, loc de taifas pentru nevestele și bătrânele uliței, duminica și în zilele de

sărbătoare, cum nu încăpeau toate, se scoteau din casă și alte bănci, e știut, de la bârfe nu se poate absentă. Pe aceeași parte, urma locuința lelei Marina, soacra Lucreției și bunica lui Iochim, cea mai bătrână femeie de pe ulicioară, dacă nu cumva și din sat, aduna în etate aproape o sută de ani, Iochim, holtei multă vreme, s-a căsătorit cu o străină de sat și a avut două fete, prea mici ca să se joace cu noi. Am în amintire două întâmplări cu bătrâna Marina din sus de casa noastră, într-una mă aflam în camera ei cu ceva treabă, trimis de bunica, ea întindea pe blatul mesei cu sucitorul o turtă subțire pentru tăiței, având basmaua căzută pe umeri și stând aplecată, și-a prins cu sulul de lemn două fire de păr pe care, neobservându-le, vârstă înaintată, ochi slăbiți, le-a încorporat în foaia de aluat, turta subțire și aurie ca soarele era străbătută de cele două firisoare albe și lungi, când i-am spus mamei, s-a îmbolnăvit de greață, din acest punct de vedere nu cunosc altă persoană mai sensibilă ca mama, iar în a doua amintire, fiind întrebată de un gazetar, venit tocmai pentru asta de la oraș, cum își explică ea împlinirea acestei vârste, a răspuns simplu, multă muncă, mâncare puțină, dar sănătoasă și un pământ de horincă seara, înainte de culcare, iată o rețetă pentru cei care vor să părăsească lumea asta cât mai târziu, însă nu a fost verificată de altcineva, cel puțin eu nu cunosc să se fi găsit măcar o persoană să o probeze. Peste drum, locuiau badea Dumitru, moldovean de origine, soția sa, Reghina, și fata lor, Oltița, care, măritându-se de ceva vreme, și-a ridicat o casă cu etaj, lângă locuința lelei Anisia, cu acest prilej am văzut de pe balustrada târnațului nostru cum se tăia bușteanul și devenea bârnă în peretele unei clădiri, trunchiul de copac, curățat de crengi și decojit, lung și gros, era ridicat cu țapinele de câțiva bărbați pe două suporturi înalte, așezate la capetele bușteanului, pe urmă, se tăia cu joagărul, doi bărbați, unul urcat sus, cu picioarele pe două scânduri aflate de o parte și de alta